

Magistrát hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy

SPRÁVA zo zahraničnej pracovnej cesty (ZPC)

Zahraničná pracovná cesta sa uskutočnila do štátu:

Holandsko – Eindhoven

Dátum: 23 – 24.05.2016

Účastníci ZPC:

Pavol Griač – oddelenie Stratégií a projektov

Podrobné údaje o rokovaní – kde sa rokovanie uskutočnilo, s kým sa rokovalo, obsah rokovania:

ZPC sa uskutočnila s cieľom participácie na valnom zhromaždení Európskeho inovačného partnerstva „Smart Cities and Communities“. Hl. m. Bratislava dostalo pozvánku participácie na základe aktivít nadväzujúcich na rozvoj TEN-T koridorov.

Program valného zhromaždenia:

23.05.2016 „Mini Symposium on Smart Cities“, De Zwarte Doos TUE Campus, Eindhoven

Zdravé a udržateľné mesta: Profesor Elphi Nelissen – Technická univerzita Eindhoven

- Prezentácia vízie mesta budúcnosti
- Predstavenie konceptu vozidiel poháňaných na elektrickú energiu, schopnosť vozidiel vyrábať elektrickú energiu, namiesto toho aby spotrebovávali
- Koncept autonómnych áut schopných jazdiť bez ľudského faktoru = efektívnejšia doprava, menej zabratého miesta pre pohyb dopravných prostriedkov = viac miesta pre ľudí
- Vysvetlenie potreby zberu, vyhodnocovania a poskytovania dát konečným užívateľom
- Vízia nového urbanizmu/architektúry, rozvoj 3D technológie = diametrálne zníženie nákladov na stavebnú výrobu
- Mladí ľudia – zmena myslenia a hodnôt. V budúcnosti nebudú mať potrebu niečo vlastniť ale iba čo najefektívnejšie využiť vo svoj prospech. V súvislosti s „bike a car sharingovými“ konceptmi

„Smart and clean mobility“ – Dr. Carlo van de Weijer – Zodpovedný za rozvoj konceptu „Smart Mobility“, spoločnosť Tom Tom

- Ľudia majú potrebu mobility cca 1hod 6 min denne, vychádza to z ľudskej podstaty, je to prirodzené
- Otázka ako naplniť túto biologickú potrebu s našimi každodennými povinnosťami presúvať sa
- V súvislosti s rozvojom technológií a mobility, za posledných 10 rokov sa stalo viac ako pred tým za posledných 50 rokov, mestá ktoré v týchto trendoch budú zaostávať budú sa prehlbovať rozdiely medzi mestami, ktoré si tieto trendy oslovia
- Koncept samo jazdiacich áut – žiadna flexibilita prispôsobovať sa legislatívam = treba nájsť riešenie
- Následné zdokonalenie týchto technológií – skoro žiadne zranenia a úmrtia na cestách
- Elektrické autá začnú ľudia kupovať nie pretože by boli ekologické alebo udržateľne, ale preto, že budú cenovo dostupné. Schopnosť uschovať viac energie, s tým že samotná technológia je jednoduchšia ako pri spaľovacích, napr. nie je prevodovka
- Tento stav ale nerieši zaplňanie miest autami, skôr môže prísť k zhoršeniu s porovnaním so súčasným stavom
- „Smart mobilita“ nestačí, potrebujeme budovať aj „Smart infrastructure“

- S touto súvislosťou rozvoj cyklistickej dopravy, je to lacný koncept pre mesto/vládu
- Doprava so súvislosťou s novými technológiami je dynamický, rýchlo meniaci sa koncept, nemožno efektívne dopredu naplánovať. Budovanie infraštruktúr ako napr. železnice je časovo finančne náročné a neflexibilné. V budúcnosti budú udržateľné dopravy – autá, autobusy, bicykle, lietadla, koľajová doprava práve pre vysoké náklady a slabú flexibilitu nie???

„Smart Cycling Future“ – Profesor Ruth Oldenziel

- Prezentácia histórie cyklistickej dopravy v mestách, zamerané na povojnové Holandsko
- V Holandsku po vojne šiel počet cyklistov v mestách prudko dole, potom do 70 rokov sa to stabilizovalo
- Nemecké, dánske, holandské mestá majú najvyšší podiel cyklistickej dopravy na „modal share“ v Európe. Na svete sú to čínske mestá, v ktorých je ale momentálne zaznamenaný opačný trend ako v Európe.
- Mesto Eindhoven príklad kedy inžinieri budovali mesto pre motorovú dopravu, ktorá bola ale využívaná prevažne cyklistami, keďže tam bola veľmi silná robotnícka trieda
- Lyon –ukážka mesta ako vedelo využiť PPP pre rozvoj cyklistickej dopravy – zavedenie „bike sharingu“ so spoluprácou firmy JC Decaux

24.05.2016 Valné zhromaždenie Európskeho inovačného partnerstva „Smart Cities and Communities“, Klokgebouw 5617, Eindhoven, Holandsko

Otvorenie - Rob Van Gijzel – Primátor mesta Eindhoven

- Prezentácia mesta Eindhoven, história = prerod od industriálnej minulosti reprezentovanej spoločnosťou Philips k znalostnej ekonomike a rozvoju pracovných miest v znalostnej ekonomike a technológiách
- Vysvetlenie významu miest z ako miesta pre život z globálneho hľadiska, 80% ľudí v Európe bude žiť v mestách do roku 2040
- Každá novoprijatá legislatíva zohľadňuje minulosť a nereflektuje budúcnosť, lebo tú nedokáže nikto predpovedať. Potreba uvedomiť si pri tvorbe aj európskych zákonov

Diskusný panel - Violeta Bulc komisár pre dopravu, Melanie Schultz van Haagen holandská ministerka dopravy

- Otvorenie diskusie vplyvu európskej komisie na tvorbu legislatívy a ovplyvňovanie členských štátov
- Podporovanie rôznorodosti a multikulturality a z nej vyplývajúcich výhod pre rozvoj EÚ
- „Smart“ mestá sú o „smart“ spoločnosti
- Mestá produkujú viac ako 80% HDP v Európe
- Otázky do budúcnosti urbanizmu ak majú mestá poňať viac ľudí, 85% percent obydľí potrebuje miesto na parkovanie – kde to miesto zobrať?
- Adresovanie/prezentácia problémov spojených s územným rozvojom Holandska. Krajina pod hladinou mora, veľa energie spotrebovanej na čerpanie vody – nájsť na toto nejaké „smart“ riešenia

Diskusný panel – Možnosti podpory a investícia do konceptu „Smart Cities“ na európskej úrovni, Pim Van Ballekom (Vice-Prezident Európskej investičnej banky), Markku Markkula (Prezident Komisie pre regióny), Jean Coldefy (Mesto Lyon), Jan Olbrycht (Poslanec európskeho parlamentu), Michal Olszewski (Bývalý primátor Varšavy), Pim Van Ballekom (Vice-Prezident Európskej investičnej banky)

- Varšava sa snaží implementovať participatívne nástroje v rozvoji mesta
- Rozvoj aplikácie, niečo ako „Odkaz pre starostu“, kde má mesto okolo 1000 podnetov denne od obyvateľov mesta
- Príprava nového strategického dokumentu EÚ - „Amsterdam Pact“, ktorý by mal byť predstavený počas predsedníctva v Bratislave.
- Diskusia k európskemu parlamentu a jeho úloha a efektívnosť v presadzovaní stratégie podporujúcich rozvoj miest

Participatívna skupina Optcities – Jean Coldefy Grand Lyon, Ivo Cré Eurocities

- Prezentácia projektu *Optcities*, ktorý sa zaoberá „Smart“ mobilitou a systém pre vytvorenie platformy multimodálnej mobility
- Systém využíva vyhodnocovanie „life“ dát rôznych druhov dopravy a poskytnutie ich užívateľom zadarmo, bez akýchkoľvek poplatkov
- Diskusia o poskytovaní voľne dostupných dátach pre konečných užívateľov, legislatívne a eticky vyriešiť túto problematiku na národnej a európskej úrovni
- Diskusia o zbere dát, tento systém počíta s tým, že mesto týmito dátami disponuje a že sú na dobrej úrovni
- Vymyslieť platformu, systém aby jednotlivé dáta v rôznych mestách a krajinách boli kompatibilné s inými
- Pilotný projekt spustený v meste Lyon, postupná snaha o rozšírenie do ostatných miest európskej únie, už zapojené mestá v Taliansku, vo Veľkej Británii a Poľsku
- Začiatok tohto programu by si malo každé mesto financovať samo cca 20,000 eur. Európska komisia pripravuje výzvu a peniaze na tento účel budú dostupné pravdepodobne budúci rok

Stretnutie ku konceptu „bike sharing“ – Mariska Slots – Callock

- Vysvetlenie princípu „bike sharingu“ v Holandsku – princípy rozvoja = v Holandsku vznikol tento systém ako potreba riešenia problémov s parkovaním bicyklov, nie ako potreba propagovať cyklodopravu v mestách
- Vysvetlenie výhod „bike sharingových“ systémov pre mesto a dopravu v meste
- Vysvetlenie spôsobu financovania „bike sharingu“ v Eindhovene a Tilburgu – Systém zafinancuje región (štát), a prevádzkové náklady by mal systém byť schopný si na seba zarobiť z reklamy a poplatkov
- Dôraz na fakt, že systém aj po spustení potrebuje finančnú podporu a nutnosť vyhodnocovania dát
- Koncept Eindhoven - bicykle by boli požičiavané za 2 eur na 3 hodiny, takže sa nejedná o klasickú „bike sharingovú“ schému. Dlhší interval je aj zapríčinený hustotou staníc, ktoré nie sú veľmi nahusto
- Vhodné obdobie na spustenie systému – jar, dôležité aby si ľudia na to navykli a začali používať hneď od začiatku
- Tuto vzniká problematika obsadenia staníc bicyklami a ich následným umiestnením. systém umožňuje bicykle zamknúť aj mimo vyhradených miest
- Spolupráca s mestom Neapol, poskytnutie kontaktov na ľudí, ktorí tam vypracovali stratégiu

Vyhodnotenie z hľadiska splnenia účelu ZPC a odborného prínosu:

Účel ZPC bol splnený. Ozrejmil som si problematiku „Smart Cities“ a iniciatívu Eurocities. Bratislava získala dôležité kontakty na ľudí pracujúcich v oblasti „smart mobility“ v medzinárodných inštitúciách podporovaných európskou úniou. Možnosť Bratislavy sa zúčastniť projektu Optcities,

Konkrétne úlohy, ktoré vyplynuli z výsledkov rokovania účastníkov:

Možnosť Bratislavy aktívne participovať na projekte Optcities, zapojiť sa do testovacej fázy, za predpokladu vhodnosti a komplexnosti dát a nájdenia finančných a ľudských zdrojov. Participácia na ďalších aktivitách „Smart City“, ktoré by mala efektívne podporovať stratégia „Smart City Bratislava“ s mestom Viedeň. Možná spolupráca so spoločnosťou Callock pri tvorbe „bike sharingového“ systému v Bratislave.

V Bratislave dňa:26.05.2016

Ing. Pavol Griač